անուշ և արդիւնաբար, այսինքն զբաղի յիշումն և զաստուած ողորմեալն ի խորոց սրտէ։

Արդ որք նայիք ի ծաղկազարդ և հոգեւից դրախտս յիշեսջիք առհասարակ զգրեալքս ի սմա ի սուրբ աղաւթս մեր և մեզ յիշողացդ և մեզ յիշելոցս ողորմի Քրիստոս Աստուած և նմա փառք յաւիտեանս. ամէն։

Աւելի յեռնեալ գաբու յիշատակարան մը երկրորդ ստացողէն առանց թուականի, խոշոր գիր և գեղջուկ ոճով գրուած կը փակէ այս մագաղաթեայ Աւետարանը։

Արդ աղաչեմք յիշել ի Տէր զկրկին ստացող սուրբ Աւետարանիս, զԱմիրն որ ստացաւ ի հաւալ արդեանն իւրոյ, յիշատակ հոգոյ և մարմնոյ և ամենայն արեանն մերոյ զի փափաքէի և առի, կարաւտ էի և տեսի, ծարաւ էի և արբի, քաղցեալ էի և յագի, թէ ինձ այս լինի սուրբք ամէն բարեխաւսիս. գրածն և մարդասէրն ողորմի, զվեղս և յանցանս իմ շնչեսցի, երանի լսէի զձայնն աւետեաց քաղցր բանի։

Դարձեալ աղաչեմ յիշել զծնողս իմ, զհայրն զՈւսիկ, և զմայրն իմ Թուխտենին և Ուլուն և զքվերքն իմ Լէվատ մեկիքն Տաղնարն, Ղատամն, և զեղբարքն իմ զհանգուցեալքն առ Քրիստոս զԿուճուզն, զԽտրէզն, և զմնացեալ եղբարս իմ զԳրիգոր և զԱմ... (թերթը ինկած է)։ Կան տակաւին զանազան յիշատակարաններ, որոնցմով կարելի է կազմել Աւետարանի զանազան ստացողներու անունը և ժամանակը, ինչպէս նաեւ անոր ճամբորդութիւնները զանազան քաղաքներ։

Տեսանք արդէն թէ գրուած է Սանահին 1441 թուին, և առաջին ստացողը եղած է Տէր Պետրոս ոմն։ Երկրորդ ստացողը՝ Աւետարանի վերջը գրուած յիշատակարանի տէրն է, Ամիրը, անշուշտ նախ քան 1651 թուականը, երբ Աւետարանը կը գտնենք արդէն գերի տարուած Դավրէժ և հոն վերստին գնուած խօճա Ադամ մէկէ մը։ Աւետարանի սկիզբը թուղթի վրայ գրուած և ապա մագաղաթին վրայ փակցուած կը գտնենք բոլորովին նոր յիշատակարան մը, այսպէս — Զայս գտայ Աւետարանս առի Տէր Մինասեան Տապաղկերտենցմենէ որ փրոբեսարանդ է, ինձ ծախեցին արժէքն հինգ դուրուշով, Շեկոյ անպիտանիս։ Վկայ բանիս Արեղայն Յակոբ վարդապետ, և տէր Կիրակոս Տէր Յակոբեան, և Արուսեան Յովհաննէս 1861, Մարտի 25-ին, Տիկրանակերտ։

Իբր վկայ

Յակոբ Վարդապետ Տիգրանակերտցի (Կնիք երկու տեղ տառկերէն)։

Մատթէի Աւետարանի երկրորդ էջին վրայ նոյն այդ ստացող Շեկոն գրած է իր ընծայականը. Ընծայի Աւետարանս սուրբ Կիրակոս եկեղեցւոյն Տիգրանակերտի ի Շեկոյ ձայնաւոր վարժապետէ։ Նոյն ընծայականի թուականը կը գտնենք Մարկոսի վերջը, այսպէս. Ընծայի աւետարանս Տիգրանակերտ քաղաքին սուրբ Կիրակոս եկեղեցւոյն սուրբ Սարգիս եկեղեցւոյ ձայնաւոր վարժապետէ Շեկոյ դպրէ, 1881 Օգոստոս 15։

Տարակոյս չկայ թէ 1915-ի ջարդերուն սոյն ձեռագիրը Հալէպ կը գաղթէ մեր տարագիր ժողովուրդին հետ և կը վաճառուի օտարներուն, և այժմ Պ. Գէորգ Մուսալլիէ անունով սիւրիացի կաթողիկէի մը քով է։

Ձեռագրի կազմը տախտակեայ կաշեպատ, առանց զարդի սրճագոյն է։

Գրութիւնը բոլորգիր լաւ ընթեռնելի, գրեթէ բոլոր համարները կարմրագեղ գըլխագիր, իսկ գլխաւոր համարները մեծագիր զարդագիր են։

Լուսանցքները սոյնպէս զարդարուած են, բացի նկարներէ նաեւ թռչնակներէ և երեւակայական գծագրութիւններէ։

Հ. ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Հալէպ, 7 Յունուար 1949.

ԱՌԱՍՊԵԼԱԿԱՆ «ԱՐՄԵՆԻԱ»ՅԻ ՄԷԿ ԳՂԱՆՑԸ ԿՈՒՍԹԱԼԼԱՅԻ ՄԷՋ

Հետեւեալը բառացի թարգմանութիւնն է Իտալական Զայնասփիւռին մէկ յայտարարութեան ի նպաստ և ի գովեստ մեր Միլանի ազգայիններէն՝ Պր. Յակոբ Ալէքսանեանի ձեռներեց գործունէութեան։ Թարգմանուած կտորը ամէն ինչ կը բացատրէ արդէն։ Անխոնջ աշխատող մը, հշմարիտ հայր մը իր ընտանիքին՝ Պր. Յակոբ Ալէքսանեան, ծնած է Ֆինիքա, փոքր Ասիոյ մէջ երկար տարի ապրած է Հոռոդոս՝ 1923–1948, և այնուհետեւ հաստատուած է Միլան իր զաւակներով։ Խմբագրութիւնս չերմօրէն կը խնդակցի երեն և իր ժիրաջան զաւակներուն՝ ձեռք բերուած այս յաջողութեան համար։

ԽՄԲ.

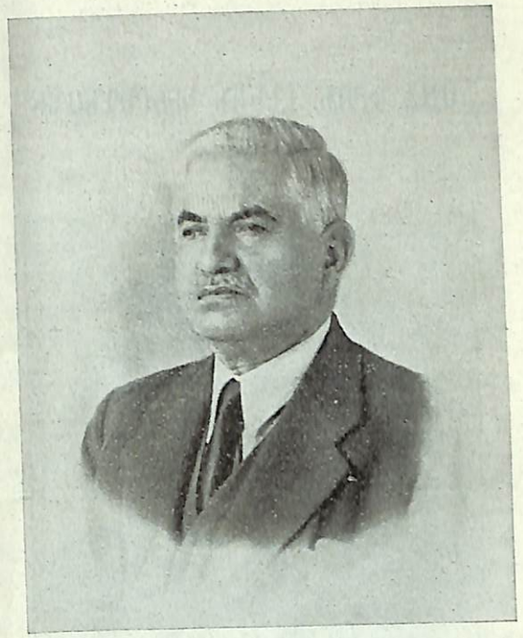

ՏԻՐ ՅԱԿՈԲ ԱԼԷՔՍԱՆԵԱՆ

Կուսթալլա գեղեցկագիր և ծաղկազարդ գիւղաքաղաք մ'է (15.000 բնակչութեամբ) Բոյի դաշտագետնին մէջ։ Ան ծանօթ է իբրեւ միջնադարեան շքեղաշուք «Կոնծակա»ներու գաղութեան մայրաքաղաք։

Բոյ գետը հոն կը հոսի զանգաղ և վսեմ, ունի 800 մեգր լայնութիւն, ափերը աւազուտ են և շրջապատուած հրապուրիչ պուրակներով, ուր զոյնզգոյն բազմութիւն մը կը խուժէ, գտնելու համար հոն սփոփանք և զովութիւն։

Այս իր բնաշնորհ գեղեցկութիւններուն՝ Կուսթալլա այժմ կ'աւելցնէ առասպելական աթալլա այժմ կ'աւելցնէ առասպելական աթալլա եւ կովկասեան թագաւորութիւններու մշտնջենաւոր խորհրդաւորութիւնը։

Գրեթէ 12 ամիս առաջ հայ ճարտարարուեստագէտ մը, Պր. Յակոբ Ալէքսանեան, իր որդիներուն աջակցութեամբ, հոն հաստատած է, յուսադրիչ արդիւնքով գործատեղի մը՝ հիմնուելով իր երեսնամեայ փորձառութեան վրայ։

Ամիս մը առաջ Աշխատանքի Նախարարութիւնը և Քաղաքապետարանի վարիչները ի տես այս անհատական ձեռնարկի արդիւնքին, գնահատելով արուեստագիտութեան կարեւորութիւնն ու արժէքը, նա մանաւանդ նկատելով որ գործին ընդհանրացումը, նախախնամական նպաստ մը կրնայ ըլլալ աւանին մէջ տիրող մտգործութեան, կը խոստանան դրականօրէն քաջալերել նոր ճարտարարուեստը, հաստատելով ութամսեայ դասընթացք մը, տեսական և գործնական, ուր ուսուցուի շքեղափայլ և կանգուղ արեւելեան զորգերու ձեռաշխատութիւնը։

Բանուորուհիներու դպրոցին մատակարարութեան կը մասնակցի Աշխատանքի Նախարարութիւնը՝ յատկացնելով չօշափելի գումար մը, և Քաղաքապետարանի հոգաբարձութիւնը՝ տրամադրելով ընդարձակ գործատեղի մը։

Դպրոցին տնօրէնութիւնը կը յանձնուի Պր. Յ. Ալէքսանեանի։

Այսպէս, ամիսէ մը ի վեր, հին գործարանին կողքին կը բանի դպրոցը, ուր շնորհալի օրիորդներ կը նուիրուին հայկական, կովկասեան, իրանական և առհասարակ արեւելեան զորգերու ձեռագործին։

Ութամսեայ տեւողութիւն ունեցող այս դասընթացքին կը մասնակցին 90 բանուորուհիներ։ Ամէն մէկ աղջիկ կը ստանայ օրական 300 լիրէթ։ Դասընթացքին վերջաւորութեան, յաջողութեամբ աւարտողները պիտի արժանանան 3.000 լիրէթի նուէրի մը և պիտի ստանան յատուկ վկայական մը։

Այնուհետեւ Կուսթալլայի հայկական զորգերը պաշտօնապէս մուտք պիտի գործեն մեր տուներուն մէջ և պիտի զարդարեն զանոնք, պատրաստ՝ ընդունելու մեր շնորհալի և փափկասուն տիկիններուն քնքուշ ոտնաքայլերը։

ԽՄԲ.